Dosarul:nr.2ac-521/24 Judecător: Veronica Jomiru-Niculiță
2-22045413-02-2ac-25072024

D E C I Z I E

18 ianuarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de Primăria mun.Strășeni împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun.Strășeni către S.R.L ,,Pontem.X", intervenient accesoriu Consiliul mun.Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului,

c o n s t a t ă:

La 31 martie 2022, Primăria mun. Strășeni a depus cerere de chemare în judecată către S.R.L,,Pontem.X", intervenient accesoriu Consiliul mun.Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului (f.d.3-7).

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că în proprietate a UTA municipiului Străşeni se află spațiile destinate blocurilor alimentare, cantinelor şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare cu utilajul şi echipamentul existent din instituțiile de învățământ preșcolar, primar, gimnazial şi liceal.

Prin Hotărârea Guvernului nr.1260 din 19.12.2018 ,,cu privire la aprobarea proiectului-pilot de organizare a alimentației copiilor şi elevelor din instituțiile de învățământ general" s-a hotărât de a lansa, în raionul Străşeni, proiectul-pilot de organizare a alimentației copiilor şi elevilor din instituțiile de învățământ general prin achiziția de servicii sociale de alimentare, care va cuprinde toate instituțiile de educație timpurie, instituțiile de învățământ primar, gimnazial şi liceal din raionul Străşeni, fiind stabilită perioada de pilotare a proiectului de organizare a alimentației copiilor şi elevilor începând cu 1 aprilie 2019.

Menționează că pentru executarea Hotărârii nr. 1260 din 19.12.2018, Consiliul r-nului Străşeni a organizat achizițiile publice de servicii sociale de alimentare în instituțiile de învățământ prin licitație publică, iar Consiliul mun.Străşeni la 22.02.2019 a adoptat decizia nr.2/04, potrivit căreia s-a decis să transmită autorității publice locale de nivelul doi

(Consiliului r-nului Străşeni), în folosinţă temporară, prin contractul de comodat, spaţiile destinate blocurilor alimentare, cantinelor şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare cu utilajul şi echipamentul existent din instituţiile de învăţământ preşcolar.

Câştigătorul licitaţiei pentru achiziţiile publice de servicii sociale de alimentare în instituţiile de învăţământ a fost desemnată SA UAB ,,Pontem", care la rândul său la 19.03.2019 a încheiat Contract de colaborare cu S.R.L ,,Pontem.X".

Indică că între prestatorul de servicii SA UAB ,,Pontem" şi autoritatea contractantă reprezentantă de Aparatului Preşedintelui raionului Străşeni şi Direcţia Învăţământ din cadrul Consiliului raional Străşeni la 29.03.2019 a fost încheiat Contractul nr.02 de achiziţionare a serviciilor sociale de alimentaţie în instituţiile de educaţie timpurie, primar, gimnazial şi liceal din raionul Străşeni.

Relevă că în conformitate cu art.3 lit.a) al legii bugetului de stat pentru anul 2019 a fost aprobat în bugetul de stat alocaţii pentru implementarea unui proiect-pilot de organizare a alimentaţiei în sistemul de învăţământ, cheltuielile aferente alimentaţiei copiilor/elevelor din instituţiile publice de învăţământ general din raionul Străşeni, începând cu 1 aprilie 2019, vor fi gestionate de către Consiliul raional Străşeni.

Notează că toate resursele financiare destinate alimentaţiei copiilor, cât şi prestării serviciilor de alimentare a copiilor în instituţiile de învăţământ general din raionul Străşeni, au fost redirecţionate direct către autoritatea de nivelul doi, adică către Consiliul raional Străşeni. În perioada următoare, când urma a fi semnate Contractul de comodat şi Contractul de locaţiune a blocurilor alimentare şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare din instituţiile de educaţie, între Consiliul mun.Străşeni şi Consiliul r-nul Străşeni au apărut divergenţe privind plata pentru locaţiune.

Indică că plata pentru locaţiunea blocurilor alimentare şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare din instituţiile de educaţie aflate în proprietatea a UTA mun.Străşeni, urmau a fi transferate în bugetul municipal, însă potrivit variantei propuse de către Consiliul r. Străşeni aceste plăţi urmau a fi achitate către bugetul raional, motiv pentru care Contractul de comodat între Consiliul mun.Străşeni şi Consiliul r-nul Străşeni n-a fost semnat.

La fel, n-a fost semnat nici contractul de locaţiune dintre Consiliul r. Străşeni şi agentul economic câştigător al licitaţiei privind organizarea alimentaţiei copiilor şi elevelor din instituţiile de învăţământ general.

Comunică că nefiind semnate Contracte de comodat şi locaţiune, S.R.L ,,Pontem.X" începând cu data de 1 aprilie 2019, fără vre-un temei legal, doar cu acordul Aparatului Preşedintelui raionului Străşeni şi Direcţiei Învăţământ din cadrul Consiliului raional Străşeni, a ocupat spaţiile destinate blocurilor alimentare, cantinelor şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare cu utilajul şi echipamentul existent din instituţiile de învăţământ preşcolar, primar, gimnazial şi liceal din municipiul Străşeni şi a început activitatea.

Învederează că din cauza neîncheierii Contractelor de comodat şi locaţiune a blocurilor alimentare din instituţiile de educaţie timpurie din mun. Străşeni, în care sunt prestate servicii de alimentaţie de către S.R.L ,,Pontem. X", pentru perioada 01 aprilie 2019 - 30 iunie 2021, n- au fost calculate şi încasate plăţi pentru servicii comunale (energie electrică, energie termică, gaze naturale, apă şi canalizare), suportate de către Primăria mun. Străşeni, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă totală de 907492,49 lei, inclusiv: în anul 2019 - 338211,52 lei; în anul 2020 - 323799,32 Iei; în semestrul I al anului 2021 - 245481,65 lei.

La fel, în bugetul Primăriei mun. Străşeni n-au fost încasate veniturile din locaţiune în sumă totală de 398034,79 lei, inclusiv: în anul 2019 - 132881,0 lei; în anul 2020 - 176769,2 lei şi în semestrul I al anului 2021 - 88384,59 lei.

Astfel, cauzarea prejudiciului Primăriei mun. Străşeni pentru neachitarea plăţilor pentru servicii comunale în sumă de 907492,49 lei şi pentru venitul ratat din locaţiune în sumă de 398034,79 lei, iar în total în sumă de 1 305 527,28 Iei, se confirmă prin raportul asupra rezultatelor inspectării financiare complexe la Primăria mun. Străşeni din 27.10.2021 şi a prescripţiei Inspecţiei Financiare nr.25-07-12/1562 din 12.11.2021.

În vederea examinării cauzei pe cale extrajudiciară la data de 30.11.2021 Primăria mun.Străşeni a expediat în adresa pârâtului S.R.L ,,Pontem.X" notificarea, prin care a informat despre obligaţia reparării prejudiciului cauzat în urma folosirii spaţiilor din instituţiile de educaţie timpurie (spaţiile destinate blocurilor alimentare, cantinelor şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare) în sumă totală de 1 305 527,28 lei, în termen de 30 zile din momentul recepţionării notificării, care a fost recepţionată la data de 03.12.2021, însă notificarea a rămas fără răspuns, iar prejudiciul cauzat neachitat.

Solicită reclamanta Primăria mun. Străşeni încasarea de la S.R.L ,,Pontem.X" a prejudiciului cauzat în mărime de 1 305 527,28 lei pentru folosirea serviciilor comunale şi locaţiune, pentru perioada 01 aprilie 2019-30 iunie 2021, a dobânzii de întârziere pentru perioada de 04 ianuarie 2022 - 30 martie 2022 în sumă de 47986,18 lei și compensarea cheltuielilor de judecată de 40605,40 lei cu titlu de taxa de stat.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2024 s-a respins acțiunea depusă de Primăria mun.Strășeni către S.R.L ,,Pontem.X", intervenient accesoriu Consiliul mun.Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului.

În dezacord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2024, Primăria mun.Strășeni a declarat apel împotriva soluției date.

În ședința de judecată, reprezentanții apelantei Primăria mun.Strășeni, Ion Scobici și Rodideal Tatiana au susținut au susținut apelul și au solicitat admiterea acestuia.

Reprezentantul intimatei S.R.L ,,Pontem.X", a solicitat respingerea apelului, cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este legală și întemeiată.

Audiind explicaţiile reprezentantului părţii, studiind materialele pricinii, Colegiul Civil consideră necesar de a admite apelul din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.d) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanţe şi să trimită pricina spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) şi i).

Conform prevederilor art.388 alin.(1) lit. d) CPC, hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţă judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform dispoziţiilor art.118 alin.(3) şi alin.(5) CPC, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanţă judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la

normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate. Astfel, în opinia instanței circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii au fost determinate definitiv, reieșind din pretențiile şi actele probatorii prezentate în ședință de judecată.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura şi scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum şi uzanțele şi practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârşit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În conformitate cu prevederile art.186 alin.(1) Cod civil administratorul trebuie să acționeze alegând calea pe care o consideră, cu bună-credință, cea mai bună pentru a atinge scopurile persoanei juridice, ținând cont în special de:

a) consecințele probabile pe termen lung ale modului în care acționează;

b) interesele salariaților persoanei juridice;

c) necesitatea de a încuraja raporturile persoanei juridice cu furnizorii, clienții și cu alți cocontractanți;

d) impactul activității persoanei juridice asupra comunității și mediului înconjurător;

e) dezideratul de a menține o reputație că persoana juridică activează conform unor standarde înalte în domeniul său de activitate;

f) necesitatea de a trata în mod echitabil membrii persoanei juridice.

(2) Cu toate acestea, în cazurile expres prevăzute de lege, administratorul trebuie să acționeze pentru a proteja interesele creditorilor persoanei juridice.

La fel, potrivit art.776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Prin Hotărârea Guvernului nr.1260 din 19.12.2018 ,,cu privire la aprobarea proiectului-pilot de organizare a alimentației copiilor şi elevelor din instituțiile de învățământ general" s-a hotărât de a lansa, în raionul Strășeni, proiectul-pilot de organizare a alimentației copiilor şi elevilor din instituțiile de învățământ general prin achiziția de servicii sociale de alimentare, care va cuprinde toate instituțiile de educație timpurie, instituțiile de învățământ primar, gimnazial şi liceal din raionul Strășeni, fiind stabilită perioada de pilotare a proiectului de organizare a alimentației copiilor şi elevilor începând cu 1 aprilie 2019 (f.d.11-14).

Pct.9 din actul normativ indică se recomandă autorităților publice locale de nivelul întâi din raionul Strășeni să transmită, prin contract de comodat, autorităților publice locale de nivelul al doilea din raionul Strășeni blocurile alimentare şi depozitele pentru păstrarea produselor alimentare din instituțiile de educație timpurie.

În ședință de judecată s-a stabilit că în vederea executării Hotărârii Guvernului nr.1260 din 19.12.2018, Consiliul r-nului Strășeni a organizat achizițiile publice de servicii sociale de alimentare în instituțiile de învățământ prin licitație publică, iar în baza demersului nr.71 din 07.02.2019, Președintele r- nului Strășeni a solicitat până la 28.02.2019 transmiterea în comodat a blocurilor alimentare și a depozitelor pentru păstrarea produselor (f.d.15).

La 22.02.2019 Consiliul mun.Strășeni a adoptat decizia nr.2/04, potrivit căreia a decis să transmită autorității publice locale de nivelul doi (Consiliului r-nului Strășeni), în folosință temporară, prin contractul de comodat, spațiile destinate blocurilor alimentare, cantinelor şi depozitelor pentru păstrarea produselor alimentare cu utilajul şi echipamentul existent din instituțiile de învățământ preșcolar.

Totodată, prin această decizie (pct.3) s-a împuternicit Primarul mun.Strășeni să semneze contractele de comodat (f.d.16).

Câștigătorul licitației pentru achizițiile publice de servicii sociale de alimentare în instituțiile de învățământ a fost desemnată SA UAB ,,Pontem", iar între prestatorul de servicii SA UAB ,,Pontem" şi aparatul Președintelui raionului Strășeni şi Direcția Învățământ din cadrul Consiliului raional Strășeni ca beneficiari la 29.03.2019 a fost încheiat contractul nr.02 de achiziționare a serviciilor sociale de alimentație în instituțiile de educație timpurie, primar, gimnazial şi liceal din raionul Strășeni (f.d.20-28).

Potrivit pct.2.4 din contractual menționat, beneficiarul va transmite încăperile destinate alimentației copiilor, care au fost transmise de la autoritățile publice locale de nivelul I, prin contract de locațiune separat prestatorului, după semnarea contractului de prestări servicii.

Respectiv, contractele de comodat nu au fost încheiate, și nici contracte de locațiune separate, dar transmiterea a fost efectuată, însă decizia nr.2/04 din 22.02.2019 se referă la contracte de comodat, adică transmiterea cu titlu gratuit de la Consiliul mun.Strășeni la Consiliul raional Strășeni, pe când solicitarea încheierii contractului de locațiune poate fi efectuată de Consiliul raional Strășeni.

Din răspunsul Președintelui r-nului Strășeni nr.22 din 13.01.2020 primarului mun.Strășeni rezultă că repetat în executarea Hotărârii Guvernului nr.1260 din 19.12.2018, a fost expediat contractual de comodat ajustat (f.d.58-61). Însă, contractul de comodat nu a fost încheiat de reclamant așa cum prevede pct.3 din decizia nr.2/04 din 22.02.2019 prin intermediul Primarului mun.Strășeni.

Referitor la relațiile de locațiune și suportarea cheltuielilor pentru serviciile comunale se indică în pct.3.3.3 și pct.3.4.2 a contractului de comodat proiect (f.d.60-61). Așadar, în baza contractului de comodat în caz de încheiere, Consiliul raional Strășeni suporta cheltuielile pentru serviciile comunale și transmitea în locațiune bunurile fără acordul comandantului, iar mijloacele financiare acumulate în urma locațiunii vor fi investite întru îmbunătățirea condițiilor instituției de învățământ respective.

Colegiul civil reține că Președintele r-nului Strășeni în repetate rânduri a solicitat acordul transmiterii în locațiune către agentul economic câștigător, însă nu sunt reținute că reclamantul ar fi dat acest acord (f.d.31, 40, 52).

Mai târziu prin decizia nr.5/05 din 04.09.2020, Consiliul mun.Strășeni și-a exprimat acordul transmiterii bunurilor în locațiune către agentul economic câștigător până la 01.06.2021 (f.d.71).

Potrivit raportului inspecției financiare din 27.10.2021, începând cu 01.04.2019, agentul economic S.R.L „Pontem.X” ***și-a început activitatea în baza contractului încheiat cu Consiliul raional Strășeni,*** iar ca urmare a neîncheierii contractelor de arendă, Primăria mun.Strășeni a suportat cheltuieli și a ratat venituri din locațiune (f.d.106).

Prin prescripția din 12.11.2021 s-au constatat unele încălcări în gestionarea patrimoniului public, ce au cauzat un prejudiciu prin faptul că Primăria mun.Strășeni nu a încheiat cu autoritatea publică locală de nivelul doi contracte de comodat, iar ca urmare a neîncheierii contractelor de locațiune a ratat posibilitatea încasării veniturilor de locațiune (f.d.114-116). În aceste circumstanțe s-a cerut întreprinderea măsurilor concrete de încheierea contractelor de locațiune cu S.R.L „Pontem.X” și recuperarea prejudiciului cauzat.

Prin notificarea din 30.11.2021 adresată S.R.L „Pontem.X” s-a solicitat repararea prejudiciului cauzat în mărime de 1 305 527,28 lei pentru folosirea serviciilor comunale şi locațiune, (f.d.117-119), iar prin prezenta acțiune reclamantul solicită de la S.R.L „Pontem.X” veniturile din locațiune și cheltuielile pentru servicii comunale, bazându-se pe raportul inspecției financiare din 27.10.2021 (f.d.83-113).

Ulterior, la 15.03.2019 a fost încheiat contractul de colaborare între UAB „Pontem” și S.R.L „Pontem.X” prin care ultima și-a asumat obligațiunea să colaboreze cu prestatorul în activitatea de executare a obiectului achiziției (f.d.178-180).

La 29.03.2019 a fost încheiat contractul nr.02 de achiziționare a serviciilor sociale de alimentație în instituțiile de educație timpurie, primar, gimnazial şi liceal din raionul Străşeni între UAB „Pontem”, (ulterior UAB „Handelshus”) ca prestator și Aparatul Președintelui raionului Străşeni şi Direcția Învățământ din cadrul Consiliului raional Străşeni ca beneficiari (f.d.20-28).

Prin scrisoarea adresată S.R.L„Pontem.X”, UAB „Handelshus” informează că toate facturile emise de Direcția de Învățământ privind achitarea serviciilor comunale pentru perioada 2019-2021 au fost achitate integral de compania UAB „Handelshus” (f.d.169).

Respectiv, un contract de locațiune nu a fost încheiat cu UAB „Pontem”, (ulterior UAB „Handelshus”) și nici cu S.R.L „Pontem.X”, mai mult, prin răspunsul nr.156 din 02.03.2023, Președintele r-nului Strășeni indică că facturile ce țin de plata consumului de resurse energetice, cât și plata pentru locațiune urmează a fi transmise către agentul economic respectiv (f.d.216).

Totodată, prin răspunsul nr.754 din 04.12.2023, Președintele r-nului Strășeni aduce la cunoștință că serviciile de alimentație a copiilor sunt prestate de UAB „Pontem”, în baza contractului nr.02 din 29.03.2019 și toate operațiunile financiare au loc între Aparatul Președintelui raionului Strășeni, Direcția general Educație și de UAB „Pontem”, (în prezent UAB „Handelshus”). Mai mult, indică că cu referire la pct 14.4 din contractul nr.02, drepturile și obligațiile nu a fost transmise altor persoane terțe (f.d.218).

Prin urmare, dat fiind faptul că „Pontem” a încheiat raporturi juridice contractuale cu S.R.L „Pontem.X”, și Președintele raionului Strășeni și Direcția Învățământ din cadrul Consiliului raional Strășeni ca beneficiar Colegiul Civil constată că instanța a soluționat drepturile unei persoane neatrase în proces.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art.67 Cod de procedură civilă, prin adoptarea soluției de admitere a acțiunii, după cum a procedat instanța de fond în actualul caz, se aduce atingere intereselor entității enunțate, din care considerent aceasta urmează a fi introdusă obligatoriu în calitate de participant în proces, or, bunurile domeniului public al statului aflate în administrarea întreprinderii nu aparțin acesteia cu drept de proprietate, fapt care face inevitabil atragerea reprezentanților statului în acest proces.

Or, potrivit dispozițiilor art.67 Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane, poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță, dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

Pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenției, indicând cărei părți i se va alătura. Copia de pe cerere se înmânează ambelor părți.

Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

În această ordine de idei Colegiul reține, că potrivit prevederilor art.67 alin.(1) Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane, poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât, până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță, dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

Respectiv, prin această inacțiune a instanței de fond se încalcă principiul legalității și disponibilității procedurale.

În conformitate cu prevederile art.239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

Hotărârea întemeiată se bazează pe dovezile ce corespund cu cerințele despre pertinența lor, adică care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art.26 alin.(1), (2) CPC procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile şi ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile şi mijloacele susținerii ei de sine stătător şi independent de instanță, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecății şi de a-şi expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În caz contrar, nerespectarea acestor obligații, care se regăsesc şi în principiile fundamentale a procedurii civile expuse la art. art. 9 și 26 Cod de procedură civilă, afectează atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât şi cele de echitate a procesului judiciar.

Or, instanța de apel nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii și de a acorda facilități în detrimentul celorlalți participanți ai procesului. Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp un important impuls la adoptarea Convenției (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Colegiul reține, că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a apelantei, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor „consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times vs UK 26.04.1979, §49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât şi ale intimatului, motiv din care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării intimatei de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite a efectelor legale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), 390 Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Primăria mun.Străşeni.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani din 25 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun.Străşeni către S.R.L„Pontem.X", intervenient accesoriu Consiliul mun.Chişinău cu privire la încasarea prejudiciului, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roşca

Dosarul:nr.2ac-521/24 Judecător: Veronica Jomiru-Niculiță
2-22045413-02-2ac-25072024

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

18 ianuarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de Primăria mun.Strășeni împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun.Strășeni către S.R.L „Pontem.X", intervenient accesoriu Consiliul mun.Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului,

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Primăria mun.Strășeni.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 25 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun.Strășeni către S.R.L „Pontem.X”, intervenient accesoriu Consiliul mun.Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca